

Vijfde openbare verslag
Opvolgingscommissie rapport 'Ongelijke Leggers'
Vergadering d.d. 15 december 2022

1. Aanwezigen

Namens de commissie werd de vergadering bijgewoond door alle leden;

- Jan Loorbach (voorzitter)
- Anouk Visser-Jong
- Evert-Jan Hulshof
- Nathan Stukker
- Jessica Gal
- Roxane Knetemann (via videoverbinding)

Namens de KNGU en NOC*NSF namen deel:

- Remco Boer (algemeen directeur KNGU)
- Idaline Kastelijn (adviseur strategie & beleid/ directiesecretaris KNGU)
- Michelle Faasen (coördinatie opvolging aanbevelingen KNGU)
- Erik Lenselink (manager corporate affairs NOC*NSF)

2. Terugblik notulen

De notulen van de vorige vergadering worden doorgelopen en integraal bij het dossier gevoegd. Door de voorzitter wordt kort stilgestaan bij de ontwikkeling vanuit NOC*NSF van een normenkader grensoverschrijdend gedrag. Jan is lid van de werkgroep die daartoe vanuit NOC*NSF is ingesteld.

De commissie onderstreept het belang van het onderdeel pedagogiek in de kaderopleidingen. Trainer-coaches moeten getraind worden om daadwerkelijk met de sporter in contact te komen, om te ontdekken wat een sporter nodig heeft. Een verdere intensivering tussen sportopleidingen en het reguliere onderwijs kan hieraan bijdragen. De KNGU licht aansluitend toe dat (bijna alle) **opleidingen binnen de gymnsport inmiddels een universele module pedagogiek bevatten**, die in samenwerking met NOC*NSF en CIOSNL is ontwikkeld. Deze module is nu, via NOC*NSF, ook voor andere sportbonden beschikbaar.

Tegelijkertijd kan ook de **weerbaarheid van sporters** vergroot worden. Het leren (her)kennen van eigen grenzen en deze ook kunnen aangeven is belangrijk. Tot slot concludeert de commissie dat **rolduidelijkheid** een terugkerend thema zou moeten zijn. Ouders, sporters, trainers, club horen zich bewust te zijn van hun eigen rol en dragen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor wat wel bij (top)sport hoort en wat niet.

3. Introductie Remco Boer

Sinds 1 december 2022 is Remco Boer aangetreden als algemeen directeur van de KNGU. Na een persoonlijke introductie volgt een hartelijk welkom namens de commissieleden.

4. Commissie 2023

Tijdens deze vierde vergadering, ongeveer anderhalf jaar na de benoeming van de commissie wordt conform het 'protocol werkwijze opvolgingscommissie' de balans opgemaakt over de voortzetting van de commissievergaderingen.

De KNGU, formeel opdrachtgever van de commissie, geeft aan het op prijs te stellen om minimaal nog één vergadering (voor de zomer van 2023) te plannen. De meerderheid van de onderwerpen bevindt zich in een afrondende fase, of is opgenomen in structureel beleid van KNGU en NOC*NSF. Het komende jaar worden echter aanvullende activiteiten uitgerold op het gebied van sociaal veilige clubs en de implementatie van de Visie op de Gymnsport. De KNGU deelt deze ontwikkelingen en bevindingen, die van belang zijn voor de sport(er) van de toekomst, graag nog met de commissieleden.

De commissie **besluit dat de men in 2023 nogmaals bij elkaar kan komen, op een nader vast te stellen moment (voor de zomer).**

5. Tegemoetkomingsregeling Gymnsport

De aanvraagperiode is gesloten. Er zijn 170 aanvragen ingediend.

Uit de feedback die op evaluatieformulieren is ingevuld maken de betrokken organisaties op dat de regeling heeft bijgedragen aan het gevoel van erkenning. Het gesprek met de door CBKZ aangestelde commissie heeft hieraan positief bijgedragen, afgaande op de feedback die bij NOC*NSF en KNGU is binnengekomen.

Vanuit de commissie wordt ingebracht dat bij een aantal sporters de vraag blijft hangen of het verhaal dat zij bij de aanvraag hebben gedeeld, nog verdere opvolging krijgt. Ook zijn er signalen dat sporters naar aanleiding van het delen van hun verhaal behoefte hebben aan zorg maar de stap naar SHN te groot vinden.

Na zorgvuldig overleg wordt besloten dat NOC*NSF en KNGU een **evaluatiegesprek** met CBKZ initiëren, met als doel:

- Het destilleren van een aantal statistische gegevens uit de ingediende verhalen. Bijvoorbeeld de omvang van de groep trainer-coaches, de periode(n) waarin gebeurtenissen zich afspeelden e.a.
- Het afsluiten van het traject; met als speciaal aandachtspunt of er voldoende oog is geweest voor de zorgbehoefte rondom het indienen van een aanvraag.
- Het bespreken van mogelijkheden om aanvragers op passende wijze te informeren over de voortgang van de aanpak grensoverschrijdend gedrag in de sport.

Voor de volledigheid wordt benadrukt dat zowel NOC*NSF als KNGU geen inzage hebben in de inhoud van de aanvragen en in de persoonlijke gegevens van aanvragers.

6. Nazorg

Op 28 november heeft breed overleg plaatsgevonden tussen partijen die betrokken zijn bij de nazorg aan (gym)sporters: Slachtofferhulp Nederland (SHN), Perspectief Herstelbemiddeling (PH), UMCG, Centrum Veilige Sport Nederland, NOC*NSF, KNGU en VWS.

De **algemene indruk is dat de drie zorgroutes gewenst en nuttig** zijn. Op basis van de bijeenkomst concluderen partijen dat de zorg moet blijven doorgaan. Of dit op precies dezelfde manier georganiseerd kan worden is nog de vraag, dit is mede afhankelijk van de financiering van de verschillende instanties. SHN en PH worden gefinancierd door het ministerie van Justitie en Veiligheid, wat inhoudt dat de hulpvraag strikt formeel gezien een link met een strafrechtelijk proces zou moeten hebben. Bij sportzaken betreft het juist tuchtrecht en geen strafrecht. Begeleiding voorafgaand en tijdens een tuchtrechtprocedure was overigens de meest gestelde hulpvraag.

Sporters kunnen contact blijven opnemen met de drie organisaties, waarbij wordt opgemerkt dat het UMCG-programma wordt voortgezet op drie locaties, waar specifieke aandacht is voor de sportcontext. De eventuele barrière van de reisafstand wordt hiermee verkleind, passend bij de wens van sporters en de eerdere aanbeveling van de commissie (dd. 27/6). De verwijsopties in 2023 zijn:

- GGZ Hezenberg in Hattem bij Zwolle. Expertise in persoonlijkheidsproblematiek/zelfbeeld problemen met comorbiditeit (zoals o.a. angst/depressieve klachten). Als nodig i.c.m. geïntegreerde traumabehandeling.
- Centrum45 in Oegstgeest. 3^e lijns centrum met focus op trauma.
- Synaeda Sport te Papendal.

Alle bovengenoemde trajecten zijn voor de sporter kosteloos en/of worden vergoed door de zorgverzekering (afgezien van regulier eigen risico). De commissie brengt onder de aandacht dat bij veel oud-gymsporters juist sprake is van langdurige psychosomatische klachten. Deze sporters kunnen baat hebben bij behandeltrajecten en therapieën die niet binnen de reguliere verzekerde zorg vallen. Zowel NOC*NSF, KNGU als VWS zijn zich hiervan bewust, maar dit is onderdeel van een bredere landelijke stelseldiscussie over verzekerde en onverzekerde zorg.

7. Toekomst

Op 14 december 2022 ondertekenden vier sportpartijen het [Sportakkoord II](#). Het betreft een hoofdlijnenakkoord over het sportstelsel en sportbeleid vanaf 2023. De uitwerking van de ambities gaat nog de nodige tijd en aandacht vergen, zowel op landelijk als lokaal niveau. Het ministerie van VWS wil samen met de partners in de volgende fase concrete resultaatafspraken vastleggen. De eerste stappen hiervoor worden gezet op 16 februari tijdens het congres 'Sportief Verbinden' dat door NOC*NSF wordt georganiseerd.

De **thema's integriteit en sociale veiligheid spelen zowel in het Sportakkoord II als in de NOC*NSF Sportagenda 2032 een belangrijke rol**. Het naleven van afspraken rondom integriteit en sociale veiligheid wordt besproken. Niet alleen de sportbonden moeten komende jaren nadrukkelijk(er) aan de slag met deze thema's. Ook zullen gemeenten en clubs zich hier lokaal hard voor moeten maken.

Op het niveau van **sportbonden** wordt als positieve ontwikkeling benadrukt dat binnenkort **8 integriteitsmanagers** worden geworven. Het profiel en de werkwijze van deze integriteitsmanagers is voortgekomen uit de werkgroep Sport & Integriteit. Deze 8 integriteitsmanagers worden gedetacheerd bij (meerdere) sportbonden en gaan naar verwachting een grote bijdrage leveren aan het verder brengen van deze onderwerpen. De commissieleden zijn benieuwd naar de controle binnen de topsportprogramma's van verschillende bonden. NOC*NSF licht toe dat aan de **financiering van de topsportprogramma's recentelijk nieuwe voorwaarden** verbonden zijn. Ieder programma dient een stevig **integriteitsplan** te hebben waarin duidelijk staat hoe de bond voor een optimale topsportomgeving gaat zorgen waarin ieders positie (sporters, coaches, staf) wordt gerespecteerd.

Er is sportbreed een steeds grotere bereidheid om de VOG-verklaring verplicht te stellen voor alle vrijwilligers, en daarmee ook het thema hoger te agenderen. Het scholen van trainer-coaches en verloop van VOG aanvragen wordt nog wat verder uitgediept in het gesprek, waarbij wordt opgemerkt dat de gymnsport qua opleidingsstructuur een groot voordeel heeft ten opzichte van veel andere sporten; de trainers-coaches zijn goed in beeld bij de bond vanwege het sterke opleidingsmodel.

Resumé:

- Een unanieme definitie van gedragingen die als grensoverschrijdend worden ervaren, blijft een lastige opgave. Duidelijkheid over rol en verantwoordelijkheid (trainer, ouder, sporter, club) helpt.
- Op basis van de nu bekende informatie kan de conclusie worden getrokken dat de tegemoetkomingsregeling gymnsport heeft bijgedragen aan het gevoel van erkenning van het door slachtoffers ervaren leed en de gevolgen van Grensoverschrijdend Gedrag in de gymnsport. De (beleving van) de afronding blijkt door aanvragers wel uiteenlopend te worden ervaren. Afgesproken is dat de drie betrokken partijen een afrondend overleg plannen, waarin de aandachtspunten van de commissie worden meegenomen.
- Het verloop van de nazorgtrajecten is tussentijds in een integraal overleg besproken. De algemene indruk is dat de zorgroutes gewenst en nuttig zijn. Sporters kunnen hiervan gebruik blijven maken, los van het vraagstuk waar de toekomstige financiering vandaan komt. Voor intensieve behandeltrajecten zijn 3 locaties beschikbaar.
- Onder andere het sportakkoord, de sportagenda, het aanstellen van integriteitsmanagers en verschillende projecten rondom thema's sociale veiligheid en pedagogiek zijn 'work in progress'. De effecten hiervan zullen pas op de lange termijn zichtbaar zijn.
- De commissie komt, op verzoek van de KNGU, in het voorjaar 2023 weer bij elkaar. Op de agenda komen het evaluatieoverleg over tegemoetkomingsregeling gymnsport en de concrete stappen die KNGU zet in de projecten 'sociale veiligheid bij clubs' en 'visie op de gymnsport'.

Aan de hand van het bovenstaande is het oordeel van de commissie dat op alle fronten wezenlijk vooruitgang wordt geboekt met serieuze inspanning van alle betrokken partijen.